

OŚWIATA I EDUKACJA

Głównym zadaniem oświatowym gminy jest zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach, w tym z oddziałami integracyjnymi, w innych formach wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 14a ust. 1a ustawy o systemie oświaty, tj. punktach i zespołach przedszkolnych, a także w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w tym z oddziałami integracyjnymi, o których mowa w art. 5 ust. 5 wspomnianej wyżej ustawy.

Realizacja zadań organu prowadzącego wobec szkół i placówek wymaga właściwej organizacji, zarówno funkcji nadzorczych jak i roli służebnej, związanej z realizacją obowiązków określonych w ustawie o systemie oświaty. Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność.

W roku 2018 w Gminie Tymbark działalność edukacyjną prowadziło **5 placówek publicznych prowadzonych przez Gminę** (1 przedszkole, 3 szkoły podstawowe w tym 1 szkoła z włączonymi klasami gimnazjum) oraz **4 placówki niepubliczne dotowane przez Gminę** (2 przedszkola, 1 szkoła podstawowa i 1 gimnazjum).

Placówki publiczne:

- Przedszkole Samorządowe im. Hansa Christiana Andersena w Tymbarku,
- Szkoła Podstawowa z im. Józefa Marka w Tymbarku z włączonymi klasami gimnazjum,
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Zawadce,
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Podłopieniu.

Placówki niepubliczne:

- Parafialne Przedszkole Integracyjne im. Św. Kingi w Tymbarku,
- Niepubliczne Przedszkole „U Cioci Agatki” w Tymbarku,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Piekielku,
- Niepubliczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Piekielku.

Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w roku 2018

Rodzaj placówki	Liczba uczniów	
	I-VIII	IX-XII
Szkoła Podstawowa w Tymbarku	282	323
Szkoła Podstawowa w Zawadce	103	119
Szkoła Podstawowa w Podłopieniu	98	104
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Piekielku	118	123
Włączone klasy Gimnazjum do Szkoły Podstawowej w Tymbarku	121	61
Niepubliczne Gimnazjum w Piekielku	28	16
Razem:	750	746

Przedszkole Samorządowe w Tymbarku	125	125
Parafialne Przedszkole Integracyjne w Tymbarku	95	89
Niepubliczne Przedszkole „U Cioci Agatki” w Tymbarku	66	56
Razem:	286	270

Na przełomie roku liczba uczniów uległa zmniejszeniu ogółem w szkołach o 4 uczniów, natomiast liczba dzieci w przedszkolach spadła o 16. Spadła liczba uczniów w klasach gimnazjum, a wzrosła natomiast w szkołach podstawowych, co jest spowodowane wygaszaniem gimnazjów i utworzeniem w szkołach klas VIII

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach w roku 2018

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych w pełnym wymiarze		Liczba zatrudnionych w niepełnym wymiarze		Ogółem etatów przeliczeniowych	
		I-VIII	IX-XII	I-VIII	IX-XII	I-VIII	IX-XII
1.	Szkoła Podstawowa w Tymbarku z włączonymi klasami gimnazjum	38	36	2,33	2,94	40,33	38,94
2.	Szkoła Podstawowa w Zawadce	8	10	3,13	4,84	11,13	14,84
3.	Szkoła Podstawowa w Podłopieniu	9	11	2,88	5	11,88	16
4.	Przedszkole Samorządowe w Tymbarku	9	9	0,97	0,76	9,97	9,76

W związku z reformą stan zatrudnienia nauczycieli zmienił się nieznacznie w zakresie liczby zatrudnionych nauczycieli. Obecną sytuację przedstawia powyższa tabela. Poziom zatrudnienia nauczycieli wynika przede wszystkim z liczby oddziałów i godzin zajęć obowiązkowych oraz dodatkowych w przedszkolu i szkołach a pracowników administracji i obsługi ze specyfiki działalności, w tym z obowiązku prowadzenia w przedszkolach bloku żywieniowego. W każdej szkole podstawowej jest zatrudniony zgodnie z potrzebami nauczyciel logopeda oraz nauczyciel zajęć korekcyjno – kompensacyjnych dla dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych. Wychodząc na przeciw potrzebom rodziców w Szkole Podstawowej w Tymbarku oraz w Szkole Podstawowej w Zawadce zostały uruchomione dodatkowe godziny zajęć świetlicowych.

System doskonalenia i doksztalcania nauczycieli spowodował, że większość nauczycieli posiada już kwalifikacje do nauczania co najmniej dwóch przedmiotów. Coraz liczniejsza jest grupa nauczycieli posiadających uprawnienia do uczenia trzech przedmiotów. Efektem podejmowanych działań, oraz właściwej polityki kadrowej jest niewątpliwie aktualna bardzo dobra struktura w zakresie poziomu wykształcenia nauczycieli oraz szeroki „wachlarz” form i metod pracy nauczycieli, a w konsekwencji osiągnane wyniki nauki uczniów z egzaminu gimnazjalnego.

System doskonalenia zawodowego wśród nauczycieli pośrednio wspierany był przez obowiązujący system awansów zawodowych. **Wyniki egzaminacyjne uczniów szkół na tle powiatu województwa.**

Osiągnięcia uczniów są efektem nauczania i uczenia się. W znacznym stopniu zależy to od zdolności i aspiracji, ale także od środowiska rodzinnego. Badania postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe.

Miernikiem poziomu nauczania w gimnazjum jest egzamin gimnazjalny, a także ocena edukacyjnej wartości dodanej czyli wykorzystania wyników egzaminu gimnazjalnego do oceny efektów nauczania każdego ucznia przy uwzględnieniu jego uwarunkowań indywidualnych, takich jak zdolności i uprzednie osiągnięcia szkolne, uwarunkowań społecznych czy wpływu grupy rówieśniczej, a także uwarunkowań szkolnych tj. kwalifikacje i zaangażowanie nauczycieli, metody nauczania czy warunki nauczania.

Poniższa tabela przedstawia wyniki egzaminu gimnazjalnego na zakończenie roku szkolnego 2017/2018:

1) Szkoła Podstawowa w Tymbarku – klasy włączonego gimnazjum

j. polski	średnia % - 65,5 stanin 5 (wynik średni)
matematyka	średnia % - 53 stanin 6 (wynik wyżej średni)
historia/wos	średnia % - 60,6 stanin 6 (wynik wyżej średni)
przedmioty przyrodnicze	średnia % - 53,3 stanin 5 (wynik średni)
j.angielski	średnia % - 54,7 stanin 3 (wynik niski)

2) Niepubliczne Gimnazjum w Piekielku

j. polski	średnia % 72,2 stanin 7 (wynik wyżej średni)
matematyka	średnia % - 56,1 stanin 6 (wynik wyżej średni)
historia/wos	średnia % - 68,2 stanin 8 (wynik wysoki)
przedmioty przyrodnicze	średnia % - 64,3 stanin 7 (wynik wyżej średni)
j.angielski	Średnia % - 60 stanin 6 (wynik wyżej średni)

Gmina

j. polski	średnia % - 66,4 stanin 5
matematyka	średnia % - 53,5 stanin 6
historia	średnia % - 61,8 stanin 6
przedmioty przyrodnicze	średnia % - 55,0 stanin 5
j.angielski	średnia % - 55,5 stanin 4

Powiat

j. polski	średnia % - 68,5 stanin 6
matematyka	średnia % - 52,7 stanin 6
historia, wos	średnia % - 58,8 stanin 6
przedmioty przyrodnicze	średnia % - 55,2 stanin 5
j.angielski	średnia % - 60,5 stanin 4

Województwo

j. polski	średnia % - 70,8 stanin 6
matematyka	średnia % - 55,3 stanin 6
historia/ wos	średnia % - 62,2 stanin 6
przedmioty przyrodnicze	średnia % - 58,7 stanin 6
j.angielski	średnia % - 69,1 stanin 6

Wyniki egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego są zbliżone do średniej uzyskanej przez gimnazjalistów w powiecie. W przypadku historii i matematyki są zbliżone do średniej w województwie. Natomiast uczniowie Niepublicznego Gimnazjum w Piekielku uzyskali powyższe wyniki uzyskali wyżej średniej powiatu i województwa uzyskali. Jedyne wyniki uzyskany z języka angielskiego był na poziomie powiatu. Dokładna analiza wyników egzaminu gimnazjalnego dokonana przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów wskazuje na typowe dla całej populacji, wypracowane w sposób zadowolający umiejętności oraz popełnione błędy. Analiza ta pokazuje także, że w porównaniu z latami ubiegłymi nastąpił w ubiegłym roku delikatny regres osiągnięć – można to częściowo wytłumaczyć zdecydowanie trudniejszym charakterem egzaminu w porównaniu do poprzednich edycji oraz należy wziąć pod uwagę, że 1/3 trzecioklasistów nie włożyła całego wysiłku w rozwiązywanie zadań egzaminacyjnych, ponieważ w momencie przeprowadzania egzaminu byli już przyjęci do szkół ponadgimnazjalnych nieobjętych systemem rekrutacji, w których wynik punktowy z egzaminu nie ma znaczenia. W ocenie nauczycieli wyniki egzaminu 2018 są jednak obrazem autentycznych możliwości uczniów tego rocznika.

Program stypendialny

W roku szkolnym 2017/2018 odbyła się III edycja **programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów z Gminy Tymbark**. Program powstał z inicjatywy Wójta Gminy i został przyjęty przez Radę Gminy Tymbark w grudniu 2015 r. W lipcu zostały przyznane stypendia za wyniki w nauce dla 25 uczniów tymbarskich szkół (po 100 zł/mc na okres 12 miesięcy), stypendia za osiągnięcia naukowe (laureaci i finaliści konkursów przedmiotowych i tematycznych) dla 2 uczniów (500 zł i 1.000 zł jednorazowo), natomiast stypendia za osiągnięcia artystyczne otrzymały 4 osoby (1 000 zł jednorazowo).

Wydatki na prowadzenie poszczególnych szkół w przeliczeniu na ucznia.

Szkoła	Wydatki za 2018 r.	Średnioroczna liczba uczniów	Koszt na 1 ucznia rocznie
Szk. Podst. w Tymbarku z włączonymi klasami Gimnazjum	4.215.439,40 zł	395,33	10.663,09 zł
Szk. Podst. w Podłopieniu	1.039.242,66 zł	95,33	10.901,52 zł
Szk. Podst. w Zawadce	965.120,44 zł	103,67	9.309,54

W poniesionych wydatkach nie uwzględniono oddziałów „0”, dotacji podręcznikowej (otrzymywanej z budżetu Państwa), dożywiania (z OPS), kosztów na kształcenie specjalne (wyodrębnione w subwencji oświatowej) oraz hali sportowej, która jest częścią Szkoły Podstawowej w Tymbarku, ale służy również innym szkołom, przedszkolu oraz mieszkańcom gminy. Wydatki SP w Zawadce są mniejsze niż SP w Podłopieniu, ponieważ nie funkcjonuje tam jeden oddział (nie było naboru do klasy I, gdy 6-latki zostały w oddziałach „0”).

Kwota subwencji /1 ucznia w 2018 r. wynosiła średnio **8.445,22 zł**. Oprócz tego w subwencji są dodatkowe środki na prowadzenie małych szkół (ok.100.000 zł) – czyli w naszej Gminie

Szkoły w Podłopieniu. Biorąc pod uwagę powyższe, koszt utrzymania ucznia w Szkole w Podłopieniu w porównaniu ze Szkołą w Zawadce jest na bardzo zbliżonym poziomie. Do niepublicznej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Piekielku przekazywana była dotacja w wysokości równej otrzymywanej kwoty subwencji /1 ucznia.

Wydatki na szkoły prowadzone przez Gminę w powiązaniu z subwencją oświatową

Lp.	Nazwa szkoły	Kwota dopłaty do zadań subwencionowanych w 2018 r.
1.	Szkoła Podstawowa w Tymbarku z włączonymi klasami gimnazjum	759.319,73 zł
2.	Szkoła Podstawowa w Zawadce	148.031,96 zł
3.	Szkoła Podstawowa w Podłopieniu	195.771,51 zł

Już od kilku lat stopniowo pogarsza się sytuacja finansowa tymbarskiej oświaty. Mają na to wpływ dwa czynniki. Pierwszym z nich i najważniejszym jest zdecydowany spadek liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę Tymbark. Jeszcze w roku 2010 do szkół uczęszczało 820 uczniów, w roku szkolnym 2015/2016 było to 735, w roku szkolnym 2016/2017 nieznacznie liczba ta wzrosła i wynosiła 742 natomiast w roku szkolnym 2017/2018 wynosiła 753 (dane z dziećmi w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych).

Podstawowym źródłem finansowania szkół jest subwencja oświatowa z budżetu państwa, która powinna zabezpieczyć środki na utrzymanie szkół podstawowych i gimnazjów. Wysokość subwencji jest uzależniona od ilości uczniów i wynosiła w 2018 roku 7.795.481 zł.

W naszej gminie ubywa niestety uczniów, a co za tym idzie ubywa środków na utrzymanie szkół - przy stosunkowo niezmiennym liczbie oddziałów i etatów.

Drugim wspomnianym czynnikiem jest ustawowy wymóg osiągnięcia przez nauczycieli tzw. średnich wynagrodzeń. Uzyskanie wymaganych średnich jest możliwe wyłącznie przy powierzeniu nauczycielowi godzin ponadwymiarowych.

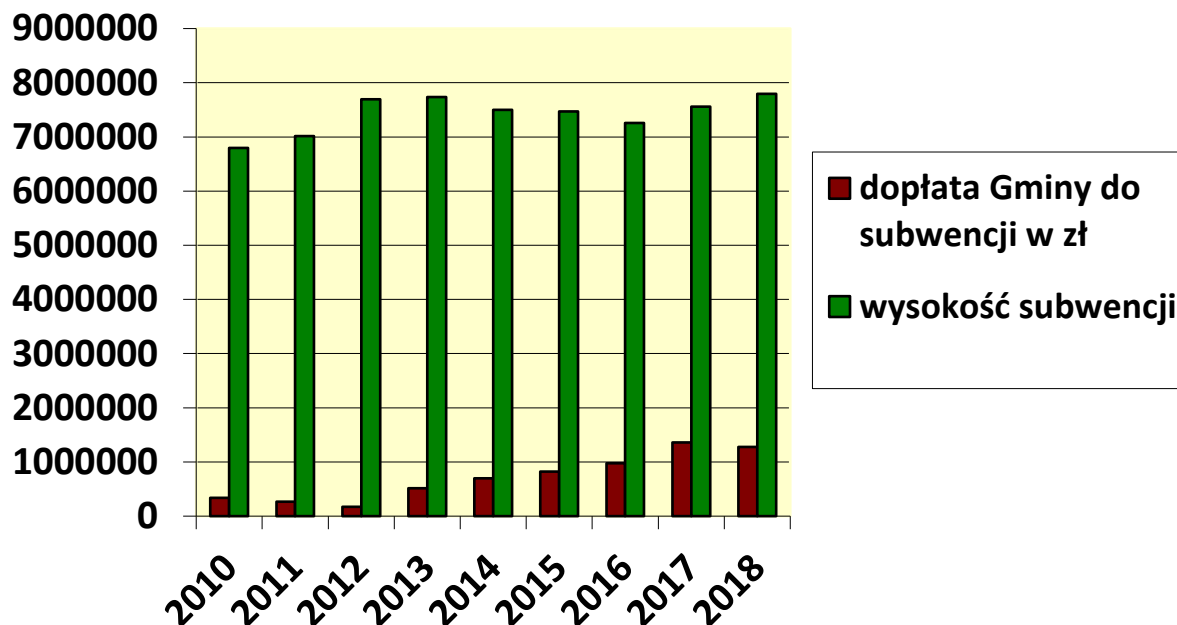
Oznacza to mniej więcej tyle, że nauczyciele muszą mieć przydzielone jak najwięcej godzin ponadwymiarowych, aby gmina mogła ten wymóg spełnić. W przeciwnym razie, różnicę - tzw. niedopłatę należy wypłacić nauczycielom w formie dodatku wyrównawczego.

Sytuacja ta pogarsza się z roku na rok, choć jest ona nie zawiniona ani przez dyrektorów szkół, ani przez samorząd. **Do zadań subwencionowanych, na które powinna wystarczyć subwencja z budżetu państwa (łącznie z wydatkami na dzieci 6 – letnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach) Gmina Tymbark dopłaciła 1.275.405 zł. Zadania subwencionowane w 2018 roku wyniosły 9.070.886,31 zł.**

W poniższej tabeli przedstawiono wysokość subwencji oświatowej w poszczególnych latach wraz z ilością uczniów:

Rok	Otrzymana subwencja oświatowa	Ilość uczniów w szkołach na dzień 30.09.	Ilość oddziałów (klas)
2018	7.795.481 zł	707 88 (dzieci 6 – letnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych)	45 (z „0”)
2017	7.560.846 zł	708 103 (dzieci 6-letnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych)	46 (z „0”)
2016	7.258 125 zł	693	42
2015	7.468.192 zł	735	43
2014	7.498.934 zł	754	43
2013	7.737.619 zł	756	43
2012	7.693.207 zł	783	44
2011	7.017.590 zł	808	45

Poniższy wykres obrazuje dynamikę wzrostu dopłaty do zadań subwencionowanych (szkoły podstawowe i gimnazja, bez oddziałów przedszkolnych w szkołach i przedszkoli).

Poza zadaniami subwencionowanymi, Gmina realizuje tzw. własne zadania oświatowe. Są to między innymi przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, dowóz uczniów do szkół i wkład własny do stypendium szkolnego oraz stypendium motywacyjne. W 2018 roku wartość zadań poniesionych ze środków własnych wyniosła **1.652.699,90 zł**, po

odjęciu zrealizowanych dochodów, między innymi dotacji przedszkolnej z budżetu państwa oraz zwrot z kosztów wychowania przedszkolnego z innych gmin.

Łącznie, Gmina Tymbark wydała na zadania oświatowe **środki własne** w wysokości **2.928.104,90 zł (bez wydatków majątkowych)**. Dla porównania, wszystkie wydatki poniesione na oświatę w 2018 r. wyniosły **10.723.586,21 zł** (bez wydatków majątkowych, wliczając koszt hali sportowej).

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, sytuacja finansowa jest trudna i pogarsza się z każdym rokiem. Niewystarczające środki finansowe z subwencji oświatowej wymuszają na samorządzie dopłatę do zadań oświatowych, ograniczając możliwość finansowania innych zadań w Gminie.